

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach

Kielce, dnia 26 sierpnia 2025 r.

WK.60.9.2025

Pan Grzegorz Dziubek

Burmistrz Gminy Włoszczowa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹ przeprowadziła w okresie od dnia 26 marca do dnia 6 czerwca 2025 r. w Urzędzie Gminy Włoszczowa kompleksową kontrolę gospodarki finansowej **Gminy Włoszczowa** za 2024 rok i inne wybrane okresy. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 27 czerwca 2025 r.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową Gminy. Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w szczególności:

I. Ustalenia organizacyjne:

Zarządzeniem Nr 120.55.2018 z dnia 2 listopada 2018 r. wraz ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem Nr 120.13.2020 z dnia 6 kwietnia 2020 r. Burmistrz powołał Zastępcę Burmistrza w przypadku:

- przemijającej przeszkody w wykonywaniu zadań i kompetencji Burmistrza spowodowanej jedną z okoliczności, o których mowa w art. 28g ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – od pierwszego dnia wystąpienia tych okoliczności,
- nieobecności spowodowanej niezdolnością do pracy z powodu choroby trwającej powyżej 30 dni – od 30 dnia nieobecności w pracy, a w przypadku niezdolności do pracy z powodu choroby w okresie obowiązywania zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii od pierwszego dnia nieobecności,
- innej nieprzewidzianej nieobecności w pracy trwającej powyżej 30 dni – od 30 dnia nieobecności w pracy.

Powyższe nie spełnia wymogu powołania Zastępcy Burmistrza określonego w art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym² zgodnie z którym burmistrz, w drodze zarządzenia, powołuje oraz odwołuje swojego zastępcę lub zastępców i określa

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 7, dalej ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych

² Dz. U. z 2025 r. poz.1153, dalej ustawa o samorządzie gminnym

ich liczbę. Z uwagi na liczbę mieszkańców, stosownie do postanowień art. 26a ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, w Gminie Włoszczowa może być powołany jeden zastępca burmistrza. Zgodnie z art. 28g tej ustawy, w przypadku zaistnienia jednej z enumeratywnie wymienionych przemijających przeszkód w wykonaniu zadań i kompetencji Burmistrza (m.in. spowodowanej niezdolnością do pracy z powodu choroby trwającej powyżej 30 dni), zadania i kompetencje Burmistrza przejmuje jego zastępca, zaś w razie niepowołania zastępcy – osoba wyznaczona przez Prezesa Rady Ministrów w trybie art. 28h ustawy. Wskazana regulacja w sposób jednoznaczny określa zasady kierowania gminą, z tego względu, przy zaistnieniu okoliczności w niej przewidzianych, nieobsadzenie stanowiska Zastępcy Burmistrza może prowadzić do naruszenia ciągłości działania organu wykonawczego gminy, w tym w zakresie wykonania budżetu.

II. W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- 1.** W dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem Nr 120.34.2022 Burmistrza z dnia 7 grudnia 2022 r. ustalono następujące nieprawidłowości:
 - a)** nie określono daty rozpoczęcia eksploatacji oraz nie wskazano i nie aktualizowano stosowanej w danym momencie wersji wykorzystywanego w jednostce programu do prowadzenia ksiąg rachunkowych – w załączniku nr 4 wskazano tylko nazwę programu,
 - b)** nie zawarto wykazu wszystkich prowadzonych ksiąg rachunkowych, w tym dzienników częściowych, pomimo ich stosowania,
 - c)** nie przyjęto zasad klasyfikacji zdarzeń w zakresie ewidencji księgowej wpłat podatków i opłat dokonywanych przy pomocy terminala płatniczego,
 - d)** w zakresie zasad funkcjonowania konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” wskazano, iż na koniec roku w jednostce budżetowej – Urząd konto nie wykazuje salda. Podczas gdy rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej³ przewiduje, iż konto 130 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bieżącym jednostki. Również stan faktyczny wskazuje, iż na koniec 2024 r. wystąpiło saldo Wn dla konta 130-01 (dochody) w kwocie 833,10 zł.
 - e)** w zakresie funkcjonowania konta Urzędu 225 „Rozrachunki z budżetami” wskazano, iż na stronie Ma konta ujmuje się naliczenie należności z tytułu dochodów budżetu państwa realizowanych przez samorządowe jednostki budżetowe wykonujące zadania zlecone w administracji państwowej oraz nie zawarto uregulowań w zakresie ewidencji księgowej rozliczeń podatku od towarów i usług, w szczególności nie określono sposobu klasyfikacji zdarzeń dotyczących podatku VAT oraz sposobu ujmowania zaokrągleń z tytułu VAT. Nieprawidłowość narusza art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴ oraz zasady funkcjonowania kont określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w związku z § 20 ust. 1 pkt 1 i pkt 4 ww. rozporządzenia.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 342 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej ustawa o rachunkowości

2. W 2024 r. i do dnia kontroli nie sporządzano na koniec każdego miesiąca zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej oraz nie sporządzano zestawień obrotów dzienników częściowych za poszczególne okresy sprawozdawcze, pomimo iż w 2024 r. i nadal w ramach ksiąg rachunkowych budżetu i Urzędu prowadzone są dzienniki częściowe grupujące zdarzenia wg ich rodzajów, a stosowany program komputerowy umożliwia ich sporządzanie.
Nieprawidłowość narusza art. 14 ust. 3, art. 18 ust. 1 i art. 24 ust. 5 pkt 2 ustawy o rachunkowości.
3. W zakresie prowadzenia dowodów księgowych ustalono:
- a) na dowodach księgowych Urzędu: wyciągi bankowe dotyczące dochodów oraz raporty kasowe dotyczące podatków lokalnych nie umieszczano numeru pozycji księgowej, pod którą wyciąg bankowy/raport kasowy został ujęty w ewidencji księgowej konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” lub konta 101 „Kasa”. Taki sposób ujmowania dowodów uniemożliwia jednoznaczną identyfikację dowodów księgowych, porównanie zapisów w ewidencji księgowej budżetu z dowodami źródłowymi stanowiącymi podstawę zapisu;
 - b) zapisów w ewidencji księgowej kont 130 i 101 dokonywano na podstawie dowodów „Polecenie księgowania”, zamiast WB (wyciąg bankowy) i RK (raport kasowy), pomimo iż zapisy te wynikały z wyciągów bankowych i raportów kasowych;
 - c) operacje wynikające z wyciągów bankowych oraz raportów kasowych dotyczące wpłat podatków lokalnych ujmowano na kontach 130 i 101 zapisem zbiorczym w kwotach ogółem wg właściwej klasyfikacji podatku wskazując w tytule operacji „wpływy podatkowe – osoby prawne/fizyczne – rodzaj podatku”. Do raportów, wyciągów nie załączano żadnych dowodów zbiorczych. Należy uznać zatem, iż dokonywano zapisów zbiorczych bez sporządzania zbiorczego dokumentu księgowego służącego do dokonania łącznych zapisów zbioru dowodów źródłowych, w którym dowody źródłowe, operacje winny być pojedynczo wymienione, co skutkuje niemożnością porównania zapisów w ewidencji księgowej z dowodami źródłowymi stanowiącymi podstawę zapisu;
 - d) faktury nie zawierają wskazania miesiąca ujęcia operacji oraz podpisu osoby odpowiedzialnej za to wskazanie.
Nieprawidłowości naruszają art. 4, ust. 2, art. 14 ust. 2, art. 20 ust. 3 pkt 1, art. 21 ust. 1 pkt 1 i 6, art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości.
4. W ewidencji księgowej konta 139 „Inne rachunki bankowe –sumy depozytowe” w treści operacji wpisywano „wyciąg bankowy SUMY DEPOZYTOWE” zamiast wskazywać, czego dana operacja wynikająca z wyciągu bankowego dotyczyła: wpływ, zwrot wadium, należytego zabezpieczenia umowy i kogo - nazwę kontrahenta, co narusza art. 23 ust. 2 pkt 3 ustawy o rachunkowości.
5. Nie zaprowadzono dla konta 011 „Środki trwałe” ewidencji szczegółowej umożliwiającej ustalenie wartości gruntów stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego, przekazanych w użytkowanie wieczyste innym podmiotom (o wartości księgowej 299.979,43 zł), stosownie do zasad funkcjonowania konta 011 zawartych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

6. Operacje dotyczące zakładania w 2024 r. oprocentowanych rachunków-lokat ze środków gromadzonych na rachunku sum depozytowych: wadia oraz zabezpieczenie należytego wykonania umów na kwotę ogółem 281.045,00 zł ujmowano na stronie Wn konta 240-06-analityka wg kontrahentów „Pozostałe rozrachunki” i Ma konta 139-06-02 „Inne rachunki bankowe – sumy depozytowe” bez równoczesnego ujęcia tych środków w ewidencji księgowej kont 139 i 240 z odpowiednią ewidencją analityczną jako środki lokat. Powyższe powodowało, iż z ww. kont wyksięgowywano środki pieniężne i rozrachunek z danym kontrahentem – konto 240 oraz konto 139-06-02 na koniec dnia, w którym wadium/zabezpieczenie wpłynęło oraz wypłynęło wykazują saldo zero, pomimo iż kwoty te wpłynęły na rachunki lokat. Na dzień 31.12.2024 r. dwa rachunki lokat wykazują salda na kwotę ogółem 80.024,12 zł (wraz z odsetkami), która nie znajduje odzwierciedlenia w bilansie Urzędu Gminy za 2024 r.
Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 2, art. 24 ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania konta 139 „Inne rachunki bankowe” określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
7. Stwierdzono przypadki niezachowania porządku systematycznego oraz nieprzestrzegania zasad funkcjonowania kont budżetu i Urzędu przy księgowaniu nw. operacji gospodarczych:
- a) operacje dotyczące kapitalizacji odsetek od lokat bankowych ujmowano na stronie Wn konta 133-00 „Rachunek budżetu” w korespondencji ze stroną Ma konta 240-03 „Pozostałe rozrachunki – z tytułu odsetek od lokat”, a następnie kwotę odsetek przekazywano na rachunek dochodów Urzędu, co ujmowano zapisem: Wn 240-05 i Ma 133-01. Kwota odsetek od lokat założonych w BGK w 2024 r. wyniosła ogółem 213.025,21 zł.
 - b) operację naliczenia i zapłaty odsetek od obligacji w kwocie 4.420,00 zł ujęto na koncie 134-10-1 „Kredyty bankowe”,
 - c) wydatki z tytułu zapłaty odsetek od nienależnie pobranych świadczeń i zasiłków z lat ubiegłych w kwocie ogółem 1.658,08 zł ujęto na koncie kosztów rodzajowych 411 „Pozostałe obciążenia”,
 - d) operacje dotyczące zwrotu na rachunki bankowe podatników nadpłat w podatkach lokalnych ujmowano obustronnym zapisem ujemnym na stronie Wn konta 130-01 „Rachunek bieżący jednostki” i Ma konta 221-01 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, zamiast ująć zapisem Wn 221 i Ma 130-01-01 ze znakiem plus wraz z obustronnym ujemnym zapisem technicznym na koncie 130,
 - e) operacje dotyczące dofinansowania ze środków ZFŚS indywidulanego wypoczynku pracowników Urzędu tzw. „wczasy pod gruszą” oraz wypłaty świadczeń okolicznościowych w kwocie ogółem 319.657,00 zł ujmowano z pominięciem konta rozrachunkowego 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” w przypadku pracowników oraz konta 240 „Pozostałe rozrachunki” w przypadku emerytowanych pracowników,
 - f) operację naliczenia pod datą 31.01.2024 r. dokumentem PK korekty zwiększającej podatek VAT naliczony Urzędu za 2023 r. w związku ze zmianą prewskaznika i wzrostu nadwyżkę VAT naliczonego nad należnym ujęto na stronie Wn konta 225-9-3

- „Rozrachunki z budżetami – VAT – do zapłaty/zwrotu” w korespondencji ze stroną Ma konta 225-9-2 „Rozrachunki z budżetami – Naliczony”,
- g) operację podwyższenia kapitału zakładowego w 2023 r. w spółce Włoszczowski Zakład Wodociągów i Kanalizacji w kwocie 4.322.000,00 zł w formie aportu ujęto na koncie 760 „Pozostałe przychody operacyjne”,
- h) w ewidencji księgowej nie ujęto środków na inwestycje w związku z dokonaniem zapłaty za fakturę dotyczącą realizacji zadań inwestycyjnych na kwotę 484.294,46 zł - nie dokonano równoległego zapisu na stronie Wn konta 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” i stronie Ma konta 800 „Fundusz jednostki”.
- Nieprawidłowości naruszają art. 4 ust. 2, art. 15 ust. 1, a w zakresie dokonywania zapisów ujemnych również art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania ww. kont określone w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
8. Pod datą 31.12.2024 r. w ewidencji księgowej budżetu na stronie Wn konta 901 „Dochody budżetu” wg § 2100 „Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy” w korespondencji ze stroną Ma konta 224-B-10 „Rozrachunki budżetu” na podstawie dowodu PK ujęto środki w kwocie ogółem 40,84 zł tytułem „zwroty z *Fun. Pomocy UK*”, które nie stanowiły dotacji.
- Nieprawidłowość narusza § 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz zasady funkcjonowania konta 224 „Rozrachunki budżetu” określone w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia.
9. W ewidencji księgowej konta 139 „Inne rachunki bankowe – sumy depozytowe” nie ujęto wszystkich operacji wynikających z wyciągu bankowego nr 19 z dn. 4.07.2024 r. oraz bezpodstawnie ujęto operację wpływu i wypływu z rachunku kwoty 1.650,32 zł, która wynika z innego wyciągu bankowego, co narusza art. 23 ust. 2 pkt 1 i art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości.
10. W zakresie terminowości ujmowania zdarzeń ustalono:
- a) część zdarzeń dotyczących zwiększenia wartości środków trwałych w kwocie ogółem 584.793,50 zł oraz ich zmniejszenia w kwocie ogółem 27.253,00 zł nie zostało ujętych na koncie 011 „Środki trwałe” we właściwych okresach sprawozdawczych,
- b) operacje dotyczące podwyższenia kapitału zakładowego w spółce Włoszczowski Zakład Wodociągów i Kanalizacji w 2023 r. w kwocie 4.322.000,00 zł oraz w 2025 r. w kwocie 3.000.000,00 zł ujęto na stronie Wn konta 030 „Długoterminowe aktywa finansowe” pod datą 31.03.2023 r. i 25.02.2025 r. pomimo iż wpisu do KRS dokonano odpowiednio w dn. 20.06.2023 r. i 5.03.2025 r., a zgodnie z art. 262 § 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych⁵ podwyższenie kapitału zakładowego jest skuteczne dopiero z chwilą dokonania wpisu podwyższenia kapitału zakładowego w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.
- Nieprawidłowości naruszają art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 18 ze zm., dalej Kodeks spółek handlowych

11. W 2024 r. na stan konta 013 „Pozostałe środki trwałe” przyjęto środki trwałe na kwotę ogółem 11.064,81 zł, których wartość jednostkowa wynosiła poniżej 1.000,00 zł oraz przyjęto skaner o wartości 6.076,20 zł, 3 drukarki termiczne o wartości 5.070,06 zł, 3 komputery wraz z oprogramowaniem o wartości 8.779,74 zł, 2 komputery o wartości 9.999,90 zł, co narusza postanowienia dotyczące zasad funkcjonowania konta 013 „Pozostałe środki trwałe” zawarte w obowiązującej w jednostce w 2024 r. polityce rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem Nr 120.34.2022 Burmistrza z dn. 7 grudnia 2022 r.
12. W zakresie sporządzania sprawozdań finansowych na dzień 31.12.2024 r. ustalono:
- a) w bilansie Urzędu Gminy w Aktywach w pozycji A.II.1.1.1 „Grunty stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego przekazane w użytkowanie wieczyste innym podmiotom” wykazano dane w zakresie gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste o wartości księgowej 266.327,44 zł, podczas gdy wartość gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste wynosi na dzień 31.12.2024 r. kwotę 299.979,43 zł.
W bilansie w poz. D.II.2 „Zobowiązania wobec budżetów” wykazano kwotę 62.340,26 zł (saldo Ma konta 225: 225-1, 225-2, 225-4, 225-7, 225-9), zamiast zgodnie z ewidencją księgową analityczną wykazać zobowiązania wobec budżetów w kwocie 70.265,56 zł. Różnica w kwocie 7.827,00 zł powstała w wyniku wykazania „per salda” konta 225-1 „Rozrachunki z budżetami – podatek dochodowy” w kwocie 39.370,00 zł (saldo Wn 7.827,00 zł i saldo Ma 47.197,00 zł).
Ustalono równocześnie, iż saldo Wn konta 225-1 jest saldem nierealnym i konto nie powinno go wykazywać oraz saldo Ma konta 225-9 w kwocie 21.961,00 zł jest saldem nierealnym w zakresie konta pomocniczego 225-9-2 (14.405,00 zł).
- b) w Informacji dodatkowej w części II „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w pkt 1.4 „wartość gruntów użytkowanych wieczysto” nie wykazano działki nr 635/7 o pow. 0,2414 ha i wartości księgowej 51.000,00 zł położonej w Woli Wiśniowej, która jest w użytkowaniu wieczystym Gminy Włoszczowa.
Wykazanie w sprawozdaniu finansowym danych niezgodnych z ich treścią ekonomiczną narusza § 23 ust. 3 pkt 1, ust. 9 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., w związku ze wzorem ww. sprawozdań określonych załącznikami nr 5, nr 12 do ww. rozporządzenia, w związku z art. 4 ust. 1 i ust. 2 i art. 7 ust. 3 ustawy o rachunkowości.
13. W sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie Gminy za okres od początku roku do dnia 30 czerwca (korekta nr 1 z dn. 1.08.2024 r.), do dnia 30 września (korekta nr 1 z dn. 21.10.2024 r.) po stronie wykonania rozchodów w wierszu D22. „udzielone pożyczki” oraz w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2024 r. (korekta nr 3 z dn. 31.03.2025 r.) po stronie wykonania zarówno rozchodów (D22), jak i przychodów w wierszu D12. „spłata udzielonych pożyczek” nie wykazano kwoty 160.000,00 zł, która wynika z ewidencji księgowej konta 250 „Należności finansowe”.
Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 i 2 wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 września 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁶,

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 454

w związku z § 12 pkt 5 lit. b) i pkt 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań określonej w załączniku nr 37 do ww. rozporządzenia.

W dniu 23.04.2025 r. sporządzono korektę sprawozdania Rb-NDS Gminy za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2024 r.

- 14.** W zakresie sporządzania sprawozdań z operacji finansowych Urzędu Gminy ustalono:
- a)** w kwartalnym sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec IV kwartału 2024 r. (korekta nr 3 z dn. 19.03.2025 r.):
- w pozycji N2 „pożyczki” N2.2 „długoterminowe” wykazano kwotę 408.395,54 zł, która wynika z konta 226 „Długoterminowe należności finansowe” i konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” i dotyczy opłaty z tytułu przekształcenia użytkowania wieczystego gruntów w prawo własności oraz części opłaty adiacenckiej, które nie stanowią pożyczek, a podlegają wykazaniu w poz. N5.3 ww. sprawozdania,
 - w pozycji N3.2 „depozyty na żądanie” wykazana została kwota 6.161.588,96 zł, zamiast kwoty 1.049.813,84 zł wynikającej z ewidencji księgowej kont budżetu 133 „Rachunek budżetu”, 224 „Rozrachunki budżetu”, 240 „Pozostałe rozrachunki” i 909 „Rozliczenia międzyokresowe” oraz kont Urzędu 130 „Rachunek bieżący jednostki” i 141 „Środki pieniężne w drodze” - różnica wynosi 5.111.775,12 zł.
- b)** w kwartalnym jednostkowym sprawozdaniu Rb-N Urzędu według stanu na koniec II kwartału 2024 r. (korekta nr 2 z dn. 10.09.2024 r.) oraz na koniec III kwartału 2024 r. (z dn. 10.10.2024 r.) w pozycji N2., poz. N2.1 „pożyczki krótkoterminowe” nie wykazano kwoty 160.000,00 zł, która wynika z salda Wn konta 250 „Należności finansowe” wg stanu na dzień 30.06.2024 r. i na dzień 30.09.2024 r.
- Nieprawidłowość narusza § 4 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁷ oraz § 13 ust. 1 pkt 2 i 4a, w związku z § 14 pkt 4 i 9 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 8 do ww. rozporządzenia.
- 15.** W zakresie inwentaryzacji wg stanu na dzień 31.12.2024 r. ustalono następujące nieprawidłowości:
- a)** nie dokonano potwierdzenia prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu środków pieniężnych w zakresie sum depozytowych (konto 139-06-02), bowiem stan środków pieniężnych dotyczących depozytów zgromadzonych na dzień 31.12.2024 r. na rachunkach bankowych wynosił 422.364,76 zł, natomiast zgodnie z ewidencją księgową 342.340,64 zł. Różnica w kwocie 80.024,12 zł powstała na skutek nie objęcia ewidencją księgową rachunków lokat założonych ze środków gromadzonych na rachunku sum depozytowych. Nieujawnione w trakcie inwentaryzacji różnice świadczą o niepowiązaniu przeprowadzonej inwentaryzacji środków pieniężnych z zapisami ksiąg rachunkowych;
- b)** zaniechano przeprowadzenia inwentaryzacji drogą weryfikacji sald kont Urzędu tj. 141 „Środki pieniężne w drodze” (saldo Wn 14.564,92 zł), 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” (saldo Wn 23.549,94 zł), 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” (saldo

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 652, dalej rozporządzenie w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych

- Wn 218,40 zł), 225-7 „Rozrachunki z budżetami – rozrachunki z jednostkami z tytułu podatku VAT” (saldo Wn 5.928,53 zł).
- c) przeprowadzona inwentaryzacja sald kont budżetu 140, 222 i 223 oraz Urzędu 225-1 i 225-9-2 nie wyjaśniła faktycznej treści sald, bowiem:
- w protokołach weryfikacji sald kont budżetu 140 „Środki pieniężne w drodze” (Wn 15.466,02 zł) , 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” (Ma 23.549,94 zł) i 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” (Ma 218,40 zł) na dzień 31.12.2024 r.:
 - wskazano, iż saldo Wn konta 140 w kwocie 15.466,02 zł oznacza dochody wykonane w UG w 2024 r. przekazane w 2025 r.
Bezpodstawnie pod datą 31.12.2024 r. dokumentem PK nr 00461/24/DO dokonano ujęcia na stronie Wn konta 140 „Środki pieniężne w drodze” w korespondencji ze stroną Ma konta 222-13 „Rozliczenie dochodów budżetowych – Urząd Gminy” środków pieniężnych Urzędu pozostających na dzień 31.12.2024 r. na rachunku bankowym dochodów Urzędu w kwocie 833,10 zł (konto 130-01) oraz środków wpłaconych przez podatników/dzierżawców w dniach 30-31.12.2024 r. na rachunek dochodów Urzędu.
 - w zakresie konta 222 wskazano obroty strony Wn: dochody budżetowe wykonane przez jednostki budżetowe, przelewy środków na podatek VAT, zwrot środków, dochody wykonane OSIR w 2024 r. przekazane w 2025 r., obroty strony Ma przelew zrealizowanych dochodów przez jednostki. Saldo Ma tego konta nie znajduje odzwierciedlenia w stanie faktycznym, bowiem nie dotyczy dochodów przekazanych przez jednostki a nieobjętych sprawozdaniem gdyż takowe nie wystąpiły.
 - w zakresie konta 223 wskazano obroty strony Wn: przelewy na pokrycie wydatków dla jednostek, obroty Ma wydatki jednostek wg Rb-28S oraz zwrot niewykorzystanych środków. Figurujące saldo Ma w kwocie 218,40 zł nie ma odzwierciedlenia w stanie faktycznym. Nadto na rachunku bankowym wydatków Urzędu stanu środków na dzień 31.12.2024 r. wynosi 0,00 zł i jest zgodny z ostatnim wyciągiem bankowym nr 248, a konto 130-02 na dzień 31.12.2024 r. wykazuje saldo 0,00 zł.
 - w protokole weryfikacji salda konta 225-9-2 „Rozrachunki z budżetami – Naliczony” wskazano saldo Ma na dzień 31.12.2024 r. w kwocie 14.405,00 zł oraz wskazano iż saldo dotyczy rozliczenia VAT za 2024 r., podczas gdy kwota ta dotyczyła rocznej korekty zwiększającej podatek VAT naliczony Urzędu za 2023 r. w związku ze zmianą prewskaznika (wzrost) do zwrotu przez Urząd Skarbowy, która została naliczona w ewidencji księgowej dowodem PK pod datą 31.01.2024 r. a zwrot z Urzędu Skarbowego nastąpił w dn. 30.08.2024 r. na rachunek dochodów Urzędu.
Zatem na koniec 2024 r. nie było należności, ani zobowiązań z ww. tytułu.
 - w protokole weryfikacji salda konta 225-1 „Rozrachunki z budżetami – podatek dochodowy” wskazano saldo Wn w kwocie 7.827,00 zł oraz wskazano poszczególne kwoty, tytuł operacji „zwrot za zapłacony podatek od świadczeń ZFŚS – wczasy pod gruszą”, dokument źródłowy – WB, datę uregulowania. Saldo Wn jest nierealne, bowiem saldo Wn oznacza stan należności, która na dzień 31.12.2024 r. nie występuje. Cała kwota podatku od świadczeń ZFŚS została przekazana na rachunek organu podatkowego w 2024 r. Zapłaty podatku dochodowego dokonywano z rachunku wydatków Urzędu, dokonując refundacji tego wydatku z rachunku ZFŚS. Operację refundacji wydatku ujmowano zapisem Wn 225-1 i Ma 135.

- d) nie przeprowadzono inwentaryzacji drogą spisu z natury wg stanu na dzień 31.12.2024 r. obcych składników aktywów użytkowanych przez Gminę na podstawie umowy dzierżawy, będących własnością przedsiębiorstwa (26 drukarek i urządzeń wielofunkcyjnych laserowych).
Nieprawidłowości naruszają art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 i ust. 2 oraz art. 27 ustawy o rachunkowości.
16. Na dzień 31.12.2024 r. w jednostce wystąpiły odsetki naliczone za 2024 r. z terminem zapłaty do 15 stycznia 2025 r. Z pisma Banku Spółdzielczego Ziemi Łowickiej w Łowiczu z dn. 10.01.2025 r. wynika, iż odsetki naliczone za okres od 16.10.2024 r. do 15.01.2025 r. wynoszą ogółem 63.773,45 zł. Odsetki te w pełnej kwocie zostały naliczone tylko w księgach Urzędu na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” pod datą 10.01.2025 r., zamiast odsetki za okres od 16.10 do 31.12.2024 r. przypisać pod datą 31.12.2024 r. w ewidencji księgowej budżetu na stronie Wn konta 909 „Rozliczenie międzyokresowe” w korespondencji ze stroną Ma konta 134 „Kredyty bankowe” oraz w ewidencji księgowej Urzędu na stronie Wn konta 751 „Koszty finansowe” w korespondencji ze stroną Ma konta 240 „Pozostałe rozrachunki” wg podziałki 757/75702/§8110. Pozostała część odsetek za okres od 1.01 do 15.01.2025 r. winna być ujęta w 2025 r.
W konsekwencji odsetki na okres 16.10 – 31.12.2024 r. nie zostały wykazane w sprawozdaniu Rb-28S Urzędu za 2024 r. w kol. „zobowiązania” oraz w bilansie z wykonania budżetu Gminy za 2024 r.
Powyższe narusza art. 6 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania ww. kont określone w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz § 11 tego rozporządzenia.
17. W zakresie stosowania klasyfikacji budżetowej stwierdzono, że:
- wydatki z tytułu odsetek od nienależnie pobranych zasiłków i świadczeń z lat ubiegłych ujmowano wg §4580 „Pozostałe odsetki”, zamiast wg §4560 „Odsetki od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości”,
 - wydatki z tytułu zwrotu kosztów uczęszczania ucznia z terenu Gminy Włoszczowa do placówki oświatowej na terenie innej gminy ujmowano wg §4430 „Różne opłaty i składki”, zamiast wg §4330 „Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego”,
 - wydatki poniesione na wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ujmowano wg § 4100 „Wynagrodzenie agencji/prowizyjne” zamiast wg § 4170 „Wynagrodzenia bezosobowe”,
 - dochody z tytułu zwrotu w styczniu roku następnego na rachunek dochodów Urzędu niewykorzystanej części dotacji ujęto wg §0940 „Wpływy rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych”, zamiast wg §2950 „Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności”,
 - dochody z tytułu kosztów upomnień oraz odsetek za zwłokę od zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi klasyfikowano do rozdziału 90002

- „Gospodarka odpadami komunalnymi”, zamiast do rozdziału 90026 „Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami”,
- dochody z tytułu rozliczenia pomiędzy gminami w związku z uczęszczaniem do przedszkoli uczniów niebędących mieszkańcami danej gminy zaklasyfikowano do § 0970 „Wpływy z różnych dochodów”, zamiast do § 0830 „Wpływy z usług”.
- Nieprawidłowości naruszają zasady klasyfikacji rozdziałów, paragrafów dochodów i wydatków określone w załącznikach nr 2, nr 3 i nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów⁸.
- 18.** W zakresie terminowości ujęcia zaangażowania wydatków, tj. wartości umów na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” ustalono, że w dwóch przypadkach zaangażowanie ujęto pod datą przekazania umowy do księgowości, a w dwóch przypadkach zaangażowanie ujęto pod datą otrzymanej od wykonawcy faktury. Nieprawidłowość narusza zasady funkcjonowania konta 998 określone w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości oraz w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

III. W zakresie wykonania budżetu Gminy:

- 1.** Zawarta w dniu 21.12.2022 r. oraz w dniu 23.12.2024 r. umowa na obsługę bankową budżetu Gminy Włoszczowa i jej jednostek organizacyjnych uwzględnia prowadzenie rachunku bankowego dla Biblioteki Publicznej we Włoszczowie, będącej samorządową instytucją kultury posiadającą osobowość prawną, co narusza art. 264 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁹, w związku z art. 17 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej¹⁰.
- 2.** Lokowane w 2024 roku na lokatach środki pieniężne budżetu obejmowały środki dotacji otrzymanych z budżetu Państwa, co narusza art. 48 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym jednostki samorządu terytorialnego mogą dokonywać lokat wolnych środków, z wyjątkiem dotacji z budżetu.
- 3.** W 2024 r. nadwyżka z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska w kwocie 563.029,92 zł została wykorzystana na realizację wydatków bieżących niezwiązanych z funkcjonowaniem systemu ochrony środowiska, co narusza art. 403 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska¹¹.
- 4.** W zakresie wykazywania realistycznych danych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy stwierdzono:
 - a)** dane wykazane w kol. 10.6 „Spłaty, o których mowa w poz. 5.1 wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych” załącznika nr 1 do uchwały Nr V/40/24 Rady

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 513 ze zm., dalej do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów

⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm., dalej ustawa o finansach publicznych

¹⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 87, dalej ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej

¹¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 647, dalej ustawa Prawo ochrony środowiska

Miejskiej z dn. 6 sierpnia 2024 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na lata 2024-2037 oraz w kolejnych zmianach WPF do ostatniej zmiany wprowadzonej uchwałą Nr XI/79/24 Rady Miejskiej z dn. 19 grudnia 2024 r. nie uwzględniają spłaty rat kredytowych wynikających z harmonogramu spłat do umowy kredytowej nr 002/24/51 zawartej w dn. 22 lipca 2024 r. na kwotę ogółem 11.588.534,00 zł z terminem spłaty w latach 2025-2037.

- b) w kol. 10.6 WPF na lata 2025-2037 w ostatniej zmianie WPF na czas kontroli – uchwała Nr XIV/99/25 Rady Miejskiej dn. 27 marca 2025 r. w latach 2025 i 2026 wykazano dane niezgodne z harmonogramami spłaty kredytów, z których na 2025 r. i 2026 r. do spłaty przypada kwota po 2.316.679,00 zł, podczas gdy w kol. 10.6 wykazano na 2025 r. kwotę 2.367.844,00 zł, na 2026 r. kwotę 2.265.514,00 zł. Na 2025 r. zawyżono a na 2026 r. zaniżono spłatę o 51.165,00 zł. Gmina nie zawierała z bankami aneksów zmieniających terminy spłaty.

Nieprawidłowość narusza art. 226 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

5. Wydatek w kwocie ogółem 20.682,17 zł tytułu zapłaty na rzecz Świętokrzyskiej Izby Rolniczej 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego od I-IV raty 2024 r. został dokonany z opóźnieniem odpowiednio 13, 7, 11 i 10 dni, co narusza art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych¹².

IV. W zakresie dochodów budżetowych:

W stosunku do podatników prowadzących działalność gospodarczą o numerach kont podatkowych: 221/01/08768, 221/01/03255, 221/01/05057, 221/01/09577 nie przeprowadzono czynności wyjaśniających mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie zasadności niewykazania w złożonych informacjach na podatek od nieruchomości gruntów, budynków oraz budowli związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Na podstawie powszechnie dostępnej dokumentacji w postaci danych z Geoportalu Województwa Świętokrzyskiego oraz danych na stronach internetowych podmiotów gospodarczych można ustalić, iż na części działek będących własnością podatników posadowione są budynki, wiaty, ogrodzenia oraz tereny pokryte kostką brukową.

Nieprawidłowość narusza art. 1a ust. 1 pkt 2, art. 2 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w brzmieniu obowiązującym w 2024 r. w związku z art. 272 pkt 2 i pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa.

V. W zakresie wydatków budżetowych z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych:

1. W 2023 rok pokryto części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (119.115,55 zł) pomimo, że Burmistrz nie przedłożył Radzie Miejskiej projektu uchwały o pokryciu w 2023 r. części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w sytuacji gdy uchwałą Nr LVIII/385/23 Rady Miejskiej z dnia 23 listopada 2023 r. dokonano zwiększenia planu wydatków wg podziałki

¹² Dz. U. z 2022 r. poz. 183 ze zm., dalej ustawa o izbach rolniczych

900/90002/§4300 o kwotę 235.000,00 zł., tj. z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Nieprawidłowość narusza art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym, w związku z art. 6r ust. 2da pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹³.

2. Radnym Rady Miejskiej we Włoszczowie w miesiącach lipiec i sierpień 2023 r. oraz styczeń, marzec i lipiec 2024 r. w których nie odbyły się sesje Rady Miejskiej oraz posiedzenia Komisji stałych zostały wypłacone zryczałtowane diety w pełnej wysokości. Z treści wówczas obowiązującej uchwały Nr XXXVI/241/2021 Rady Miejskiej we Włoszczowie z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie zasad przyznawania oraz wysokości diet przysługujących radnym Rady Miejskiej we Włoszczowie wynika, że wypłaty diety za dany miesiąc kalendarzowy dokonuje się na podstawie listy wypłat sporządzonej na podstawie listy obecności na sesjach Rady Miejskiej oraz na posiedzeniach Komisji. W § 3 ww. uchwały mechanizm ustalania wysokości diety opiera się wyłącznie na uczestnictwie w pracach Rady Miejskiej oraz jej organów. Wypłata diet powinna następować w oparciu o listy obecności na sesjach rady oraz posiedzeniach komisji. Skoro zatem w wymienionych wyżej miesiącach nie odbyły się sesje Rady Miejskiej oraz posiedzenia Komisji stałych nie istniały listy obecności na sesjach oraz posiedzeniach komisji będące podstawą do wypłaty diety. Wobec powyższego diety nie przysługiwały radnym i nie powinny zostać wypłacone. Powyższe narusza zapisy § 3 ww. uchwały Nr XXXVI/241/2021 z dnia 25 listopada 2021 r. Rady Miejskiej, w związku z art. 25 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym.
3. Do dnia 31.05.2024 r. przekazano na rachunek bankowy Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych kwotę stanowiącą 59 % równowartości odpisów, zamiast kwotę stanowiącą co najmniej 75% równowartości odpisów. W konsekwencji kwota odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych przekazana do dnia 31.05.2024 r. została zaniżona o kwotę 32.196,02 zł. Nieprawidłowość narusza art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych¹⁴.
4. W 2024 roku z dochodów pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 102.463,03 zł zrealizowano wydatki na wynagrodzenie pracownika Urzędu zajmującego się między innymi realizacją zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Przedmiotowe wydatki nie stanowiły realizacji zadania nr 3 „Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz rozwiązywaniu problemów alkoholowych - określonego w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wprowadzonego uchwałą Nr LIX/390/2023 Rady Miejskiej z dnia 21 grudnia 2023 r. Powyższe narusza art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi¹⁵.

¹³ Dz. U. z 2025 r. poz.733, dalej ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

¹⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 288, dalej ustawa o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych

¹⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm., dalej ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

5. Na dzień 03.07.2024 r., 29.10.2024 r., 27.11.2024 r. oraz 18.12.2024 r. dopuszczono do przekroczenia limitu wydatków budżetowych ustalonych w planie finansowym jednostki Urzędu Gminy łącznie o kwotę 156.504,25 zł, w tym rozdział 70005 § 6050 o kwotę 44.609,48 zł, rozdział 75011 § 4110 o kwotę 542,59 zł, rozdział 75011 § 4120 o kwotę 135,93 zł, rozdział 72095 § 4307 o kwotę 960,88 zł, rozdział 72095 § 4309 o kwotę 269,12 zł, rozdział 75023 § 4430 o kwotę 528,32 zł, rozdział 90001 § 4300 o kwotę 19.757,51 zł, rozdział 90015 § 4260 o kwotę 73.108,42 zł oraz rozdział 90095 § 4300 o kwotę 16.592,00 zł. Nieprawidłowość narusza art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

VI. W zakresie gospodarki mieniem:

Burmistrz zaniechał dokonywania aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego w stosunku do wszystkich użytkowników wieczystych nieruchomości gminnych. W konsekwencji powyższego w 2024 roku obowiązywały stawki opłat za użytkowanie wieczyste ustalone w latach 2012 – 2014 dla wszystkich użytkowników. Zatem kolejna aktualizacja winna być dokonana w latach 2015-2017. Nieprawidłowość narusza art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej podlega aktualizacji nie częściej niż raz na 3 lata, jeżeli wartość tej nieruchomości ulegnie zmianie.

VII. W zakresie rozliczeń z jednostkami:

Informacje niezbędne do opracowania projektów planów finansowych na 2025 r. oraz informacje o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków jednostek organizacyjnych (jednostki oświatowe i żłobek) obsługiwanych przez Samorządowe Centrum Oświaty zostały przekazane do Samorządowego Centrum Oświaty, zamiast bezpośrednio do dyrektorów tych jednostek. Nieprawidłowość narusza art. 248 ust. 1 i art. 249 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, w związku z § 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych¹⁶.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania przepisów prawa dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

Niezależnie od wyszczególnienia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie nieprawidłowości w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania Gminy poprzez wskazanie merytorycznych pracowników w protokole z kontroli, Burmistrz oraz Skarbnik ponoszą w odpowiednim zakresie, odpowiedzialność z tytułu nadzoru, za opisane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz nadzorowania prac z tego zakresu spoczywały na Skarbniku. Prawa i obowiązki głównego księgowego (skarbnika) określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

¹⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 1718, dalej rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych

Organem wykonawczym gminy jest Burmistrz, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Miejskiej, wykonywania budżetu i gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Burmistrz, jako organ wykonawczy, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu Gminy, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy). Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu, jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, spoczywa na Burmistrzu (kierowniku jednostki) zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Prawidłowo powołać Zastępcę Burmistrza, mając na uwadze art. 26a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.
2. Opracować prawidłowo i w sposób kompletny zasady (politykę) rachunkowości dostosowując dokumentację przyjętych zasad do przepisów prawa i potrzeb jednostki, stosownie do art. 10 ust. 1, w związku z ust. 2 ustawy o rachunkowości.
3. Za poszczególne okresy sprawozdawcze sporządzać zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej, stosownie do art. 18 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w związku z art. 24 ust. 5 pkt 2 tej ustawy.
4. Przy prowadzeniu dzienników częściowych grupujących zdarzenia według ich rodzajów, sporządzać zestawienia obrotów tych dzienników za dany okres sprawozdawczy, stosownie do art. 14 ust. 3 ustawy o rachunkowości.
5. Księgi rachunkowe prowadzić sprawdzalnie, w sposób pozwalający na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych, stosownie do art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości.
6. W zapisie księgowym zawierać wszystkie elementy określone w art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości, w tym zrozumiały tekst zgodny z faktycznym przebiegiem operacji i treścią ekonomiczną.
7. W przypadku dokonywania zapisów w księgach rachunkowych zbiorczo, sporządzać zbiorcze dowody księgowe, w których wyszczególniać pojedynczo każdy dowód źródłowy, stosownie do art. 20 ust. 3 pkt 1 ww. ustawy.
8. Na dowodach księgowych (fakturach) wskazywać miesiąc ujęcia operacji wraz z podpisem osoby odpowiedzialnej za to wskazanie, stosownie do art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.
9. Do konta 011 „Środki trwałe” zaprowadzić ewidencję szczegółową umożliwiającą ustalenie wartości gruntów stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego,

przekazanych w użytkowanie wieczyste innym podmiotom, stosownie do zasad funkcjonowania tego konta zawartych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- 10.** W księgach rachunkowych budżetu i Urzędu ujmować rzetelnie operacje gospodarcze zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2, art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont określonych w załącznikach nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. i w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości, w szczególności:
- a) operacje dotyczące kapitalizacji odsetek od lokat bankowych ujmować na stronie Wn konta 133-00 „Rachunek budżetu” w korespondencji ze stroną Ma konta 901 „Dochody budżetu”,
 - b) ewidencję z tytułu odsetek od obligacji prowadzić w księgach budżetu na koncie 260 „Zobowiązanie finansowe”,
 - c) odsetki od nienależnie pobranych zasiłków stałych, świadczeń wychowawczych i rodzinnych za lata ubiegłe ujmować na stronie Wn konta 751 „Koszty finansowe”,
 - d) nie dokonywać ujemnych zapisów w księgach rachunkowych, jeżeli zapisy nie są korektami błędnych uprzednio zapisów, a wpływ środków pieniężnych na rachunek bankowy również z tytułu zwrotów w ewidencji budżetu ujmować na stronie Wn kont służących do ewidencji środków pieniężnych,
 - e) operacje dotyczące dofinansowania indywidualnego wypoczynku pracowników tzw. „wczasy pod gruszą” oraz wypłaty socjalnych świadczeń okolicznościowych ujmować na koncie 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” oraz 240 „Pozostałe rozrachunki” w przypadku świadczeń dla byłych pracowników,
 - f) operację naliczenia korekty zwiększającej podatek VAT naliczony w związku ze zmianą prewskaznika zaliczać do pozostałych przychodów operacyjnych i ujmować na stronie Ma konta 760 „Pozostałe przychody operacyjne”,
 - g) objęcie udziałów w spółce z udziałem Gminy w zamian za wkład niepieniężny (aport) ujmować w księgach Urzędu w wartości nominalnej po stronie Wn konta 030 „Długoterminowe aktywa finansowe” w korespondencji ze stroną Ma konta 800 „Fundusz jednostki”,
 - h) na stronie Wn konta 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” w korespondencji ze stroną Ma konta 800 „Fundusz jednostki” ujmować w momencie zapłaty równowartości środków wydatkowanych na inwestycje,
 - i) operacje podwyższenia kapitału zakładowego w spółkach ujmować na koncie 030 „Długoterminowe aktywa finansowe” w korespondencji z kontem 240 „Pozostałe rozrachunki” pod datą wpisu do KRS,
 - j) do pozostałych środków trwałych (konto 013 „Pozostałe środki trwałe”) zaliczać środki trwałe o wartości początkowej ustalonej w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości,
 - k) komputery, drukarki, kserokopiarki i skanery ujmować zgodnie z zasadami klasyfikacji zdarzeń określonymi w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości.

11. Księgi rachunkowe prowadzić rzetelnie dokonując w nich zapisów odzwierciedlających stan rzeczywisty, stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, w szczególności:
 - wszystkie rachunki bankowe, w tym lokat terminowych w zakresie sum depozytowych obejmować ewidencją księgową,
 - ustalić rzetelne stany wynikające z sald kont 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” i 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” w ewidencji budżetu oraz Urzędu oraz zgodnie z treścią ekonomiczną dokonywać zapisów na tych kontach,
 - nie ujmować jako zmniejszenie dochodów danego roku środków, które są zwracane w roku następnym, a nie stanowią dotacji celowych z budżetu państwa zwracanych w roku następnym do 31 stycznia uwzględniając przy tym przestrzeganie zasady kasowej budżetu wyrażonej art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych i § 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz zasady funkcjonowania kont określone w załączniku nr 3 do tegoż rozporządzenia.
12. Zapewnić bieżące sporządzanie i przekazywanie do Wydziału Finansowego Urzędu Gminy dowodów OT i innych dokumentów o zmianie stanu składników majątkowych, celem umożliwienia ujmowania zdarzeń zwiększeń stanu środków w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego (miesiąca), w którym zdarzenia wystąpiły.
13. Do ksiąg rachunkowych wprowadzać w postaci zapisu każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
14. Wynikające z wyciągów bankowych operacje ujmować w księgach rachunkowych pod faktyczną datą ich wystąpienia, stosownie do art. 23 ust. 2 pkt 1 oraz art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości.
15. Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze wykazywać w sprawozdaniach finansowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną, ujmując dane w zakresie ustalonym we wzorach tych sprawozdania stanowiących załączniki do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., stosownie do § 23 tego rozporządzenia, w związku z art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
16. Nie kompensować ze sobą wartości różnych co do rodzaju aktywów i pasywów (należności i zobowiązań). Na kontach rozrachunkowych w ewidencji Urzędu 225 „Rozrachunki z budżetami” wykazywać saldo zobowiązań i należności zgodnie z ich rzeczywistym stanem, stosownie do art. 7 ust. 3 ustawy o rachunkowości oraz zasad funkcjonowania ww. konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
17. Przyjąć i stosować rozwiązania zapewniające prawidłowe i rzetelne sporządzanie sprawozdań budżetowych poprzez wykazywanie w nich danych zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, stosownie do § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁷, z uwzględnieniem zasad sporządzania sprawozdań w sposób określony w „Instrukcji”, stanowiącej załącznik nr 38 do tego rozporządzenia, a w szczególności w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie Gminy po stronie wykonania w części „Rozchody”, w wierszu D22. „udzielone pożyczki” oraz w części „Przychody” w wierszu D12. „spłata udzielonych pożyczek” wykazywać dane dotyczące udzielonych z budżetu Gminy

¹⁷ Dz. U. z 2025 r. poz. 133

i spłaconych w danym roku pożyczek wynikające z ewidencji księgowej konta 250 „Należności finansowe”.

18. Sprawozdania z operacji finansowych sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, w związku z § 13 ust. 1 pkt 2 i 4a „Instrukcji sporządzania sprawozdań” stanowiącej załącznik nr 8 do ww. rozporządzenia, a w szczególności:
 - należności z tytułu opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności oraz z opłaty adiacenckiej nie stanowiące pożyczek wykazywać w poz. N5. „pozostałe należności” lub gdy są wymagalne w poz. N4. „należności wymagalne”,
 - w poz. N2.1 „pożyczki krótkoterminowe” wykazywać wartość krótkoterminowych należności z tytułu udzielonych pożyczek o pierwotnym terminie spłaty nie dłuższym niż rok lub podlegających spłacie na żądanie,
 - w poz. N3.2 „depozyty na żądanie” kwartalnego sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych Urzędu za IV kwartał nie wykazywać środków znajdujących się na rachunku bankowym na koniec IV kwartału, otrzymanych od innej jednostki lub na rzecz innej jednostki, które będzie zobowiązana zwrócić w wyniku rozliczenia w następnym kwartale, z uwzględnieniem okresu przejściowego, np. dotacji oraz nie wykazywać również środków, które jednostka otrzymała na rachunek, a które dotyczą wykonania zobowiązań przyszłego okresu sprawozdawczego - kwartału następnego roku budżetowego.
19. Przeprowadzać na ostatni dzień roku budżetowego rzetelną inwentaryzację wszystkich aktywów i pasywów, a przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy udokumentować oraz powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, stosownie do art. 26 ust. 1 i art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
20. Inwentaryzację w drodze spisu z natury składników aktywów niebędących własnością Gminy, przekazanych do używania na podstawie umów dzierżawy przeprowadzać wg stanu na ostatni dzień każdego roku obrotowego, stosownie do art. 26 ust. 2 ustawy o rachunkowości. O wynikach spisu z natury poinformować jednostki będące właścicielami tych składników aktywów.
21. Odsetki od kredytów naliczone za dany okres sprawozdawczy z terminem płatności w następnym okresie sprawozdawczym przypisywać w ewidencji budżetu na koncie 909 „Rozliczenia międzyokresowe” oraz w księgach rachunkowych Urzędu na stronie Wn konta 751 „Koszty finansowe” i Ma 240 „Pozostałe rozrachunki” do roku, którego dotyczą, stosownie do przepisów art. 6 ustawy o rachunkowości oraz § 11 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
22. Prawidłowo stosować w planowaniu, ewidencji i sprawozdawczości klasyfikację dochodów i wydatków określoną w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.
23. Zaangażowanie wydatków ujmować na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”, na podstawie zawartych umów, tj. pod faktyczną datą

powstania zaangażowania środków, stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, w związku z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w Zakładowym Planie Kont Urzędu.

24. Nie obejmować samorządowych instytucji kultury umową bankowej obsługi budżetu Gminy, stosownie do art. 264 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w powiązaniu z art. 17 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, mając na uwadze, iż bankowa obsługa budżetu Gminy nie powinna obejmować rachunków odrębnych jednostek posiadających osobowość prawną.
25. Nie obejmować zakładanymi przez Gminę lokatami środków pieniężnych pochodzących z otrzymanych z budżetu dotacji, stosownie do art. 48 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.
26. Środków z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska, o których mowa w art. 402 ust. 4, 5 i 6 ustawy Prawo ochrony środowiska, stanowiących dochody budżetu gminy, pomniejszonych o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazywaną do wojewódzkiego funduszu, nie wykorzystywać na cele niezwiązane z finansowaniem ochrony środowiska, stosownie do art. 403 ust. 2 ww. ustawy. Środków tych nie przeznaczać na finansowanie innych wydatków budżetowych.
27. W Wieloletniej Prognozie Finansowej dane wykazywać w sposób realistyczny, stosownie do art. 226 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, a w szczególności spłaty rat kapitałowych wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych wykazywać za poszczególne lata w kwotach zgodnych z harmonogramami spłat kredytów, mając na uwadze, iż zaciągnięcie zobowiązania następuje w dniu podpisania umowy o kredyt.
28. Wpływy z podatku rolnego stanowiące dochody izb rolniczych odprowadzać na rachunek bankowy właściwej izby w terminie 21 dni od dnia, w którym upływa termin płatności danej raty podatku rolnego, stosownie do art. 35 ust. 2 ustawy o izbach rolniczych.
29. Dokonywać rzetelnej kontroli przedkładanych przez podatników deklaracji i informacji podatkowych celem stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia ich zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do art. 272 pkt 2 i pkt 3 w związku z art. 3 ust. 5 ustawy Ordynacja podatkowa. W stosunku do podatników wskazanych w niniejszym wystąpieniu przeprowadzić czynności przewidziane przepisami Ordynacji podatkowej. Poinformować Regionalną Izbę Obrachunkową o skutkach przeprowadzonych czynności wyjaśniających.
30. Pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dokonywać po podjęciu przez Radę Miejską stosownej uchwały w tym zakresie, zgodnie z art. 6r ust. 2da pkt 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
31. Wyплаты diet dla Radnych Rady Miejskiej we Włoszczowie dokonywać zgodnie z zapisami § 3 uchwały nr VIII/61/24 Rady Miejskiej we Włoszczowie z dnia 30 października 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości diet dla radnych z tytułu wykonywania mandatu, tj. na podstawie list obecności podpisanych przez radnych biorących udział w sesji lub komisji, stosownie do art. 25 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym.

32. W terminie do dnia 31 maja danego roku kalendarzowego przekazywać na rachunek bankowy ZFŚS kwotę stanowiącą co najmniej 75% równowartości odpisów na dany rok, o których mowa w art. 5 ust. 1-3 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, zgodnie z art. 6 ust. 2 tej ustawy.
33. Z dochodów pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych dokonywać wydatków zgodnie z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, stosownie do art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
34. Wydatków budżetowych dokonywać w granicach kwot określonych planem finansowym Urzędu, przy uwzględnieniu prawidłowo dokonanych przeniesień, zgodnie z planowanym przeznaczeniem, stosownie do art. 52 ust. 1 pkt 2 i art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
35. Dokonać aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste, stosownie do art. 77 ust. 1 i 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w związku z art. 25 ust. 1 tej ustawy.
36. Informacje niezbędne do opracowania projektów planów finansowych oraz o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków jednostek organizacyjnych obsługiwanych przez Samorządowe Centrum Oświaty przekazywać bezpośrednio do dyrektorów tych jednostek, stosownie do art. 248 ust. 1 i art. 249 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, w związku z § 5 ust. 1 oraz § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje od Pana Burmistrza zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Damian Grzelka

Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
(Dokument podpisany elektronicznie)

Do wiadomości:

Rada Miejska we Włoszczowie